22/11-0056/0

MINISTERE DE LA REGION DE BRUXELLES-CAPITALE

ARRETE DU GOUVERNEMENT DE LA REGION DE BRUXELLES-CAPITALE INSCRIVANT SUR LA LISTE DE SAUVEGARDE COMME MONUMENT LA FACADE AVANT ET LA TOITURE DE LA MAISON FORGE SISE AVENUE PAUL DEJAER 10 A SAINT-GILLES.

Le Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale,

Vu l'ordonnance du 4 mars 1993 relative à la conservation du patrimoine immobilier, notamment les articles 7 § 6 et 8;

Vu l'arrêté du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale du 27 mai 1999 entamant la procédure d'inscription sur la liste de sauvegarde comme monument de la façade avant et de la toiture de la maison Forge sise avenue Paul Dejaer 10 à Saint-Gilles ;

Considérant que les propriétaires n'ont pas transmis d'observations dans les délais prévus par l'ordonnance du 4 mars 1993 ;

Sur la proposition du Ministre-Président du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale et du Secrétaire d'Etat chargé des Monuments et Sites,

ARRETE :

Article 1er- Sont inscrites sur la liste de sauvegarde comme monument la façade avant et la toiture de la maison Forge sise avenue Paul Dejaer 10 à Saint-Gilles, connue au cadastre de Saint-Gilles, 1ère division, section B, 4ème feuille, parcelle n°12 I en raison de son intérêt historique et artistique, précisé dans l'annexe du présent arrêté.

V.9511

MINISTERIE VAN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

BESLUIT VAN DE BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING TOT INSCHRIJVING OP DE BEWAARLIJST ALS MONUMENT VA N DE VOORGEVEL EN DE BEDAKING VAN HET HUIS FORGE GELEGEN PAUL DEJAERLAAN 10 TE SINT-GILLIS.

De Brusselse Hoofdstedelijke Regering,

Gelet op de ordonnantie van 4 maart 1993 inzake het behoud van het onroerende erfgoed, inzonderheid op artikelen 7 § 6 en 8;

Gelet op het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 27 mei 1999 houdende instelling van de procedure tot inschrijving op de bewaarlijst als monument van de voorgevel en de bedaking van het huis Forge gelegen Paul Dejaerlaan 10 te Sint-Gillis ;

Overwegende dat de eigenaars geen opmerking hebben meegedeeld binnen de termijnen zoals voorzien door de ordonnantie van 4 maart 1993 ;

Op de voordracht van de Minister-Voorzitter van de Brusselse Hoofdstedelijke regering en van de Staatssecretaris belast met Monumenten en Landschappen,

BESLUIT :

Artikel 1 – Worden ingeschreven op de bewaarlijst als monument de voorgevel en de bedaking van het huis Forge gelegen Paul Dejaerlaan 10 te Sint-Gillis, bekend ten kadaster van Sint-Gillis, 1ste afdeling, sectie B, 4de blad, perceel nr. 12 I wegens zijn historische en artistiek waarde zoals nader bepaald in de bijlage van dit besluit.

Art. 2 - Le ministre qui a les monuments et sites dans ses attributions est chargé de l'exécution du présent arrêté.

Bruxelles, le 28 -06- 2001

Par le Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale,

Le Ministre-Président du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, chargé des Pouvoirs locaux, de l'Aménagement du Territoire, des Monuments et des Sites, de la Rénovation Urbaine et de la Recherche Scientifique,

Art. 2 - De minister bevoegd voor de monumenten en landschappen, is belast met de uitvoering van dit besluit.

Brussel, 28 -06- 2001

Door de Brusselse Hoofdstedelijke Regering,

De Minister-Voorzitter van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Plaatselijke Besturen, Ruimtelijke Ordening, Monumenten en Landschappen, Stadsvernieuwing en Wetenschappelijk Onderzoek,

François-Xavier de DONNEA

Le Secrétaire d'Etat à la Région de Bruxelles-Capitale, chargé de L'Aménagement du Territoire, des Monuments et Sites et du Transport rémunéré des Personnes,

De Staatssecretaris bij het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, belast met Ruimtelijke Ordening, Monumenten en Landschappen en Bezoldigd Vervoer van Personen,

Willem DRAPS

V.95[illegible]

CHANCELLERIE

25 -07- 2001

CHANCELLERIE

KANSELARIJ

ANNEXE A L'ARRETE DU GOUVERNEMENT DE LA REGION DE BRUXELLES-CAPITALE INSCRIVANT SUR LA LISTE DE SAUVEGARDE COMME MONUMENT LA FACADE AVANT ET LA TOITURE DE LA MAISON SISE AVENUE PAUL DEJAER 10 A SAINT-GILLES

Réf. cadastrale: 1ère division, section B, 4ème feuille, parcelle n°12 l

Description sommaire

Cet immeuble fut construit en 1898 par l'architecte Paul Hankar pour un dénommé Forge. Celui-ci avait commandé une maison avec magasin au rez-de-chaussée.
Sur une parcelle entre mitoyens, l'architecte conçut l'élévation de trois niveaux sous une bâtière de tuiles. La brique et la pierre bleue formant bandeaux animent la façade.

Le rez-de-chaussée, actuellement affecté en café, fut modifié. A l'origine, il s'ornait d'une belle devanture au châssis Art nouveau entre des montants en pierre bleue toujours en place.
Le premier étage est éclairé par un triplet de baies sous linteau métallique et coussinets de pierre. L'ouverture axiale s'ouvre sur un balcon. Les châssis, munis de petits-bois au niveau de l'imposte sont d'origine.
Le deuxième étage, percé par un triplet de baies rectangulaires, est couronné par une arcature de briques et un entablement cimenté décoré de caches-boulins et aisseliers en bois tourné sous une corniche débordante.
Les deux balcons des étages, de dimension dégressive, sont munis de garde-corps en ferronnerie de style Art nouveau géométrisant, identiques à ceux qui figurent sur les plans d'origine.

Intérêt présenté par le bien selon les critères définis à l'article 2, 1° de l'ordonnance du 4 mars 1993 relative à la conservation du patrimoine immobilier.

Intérêt historique et artistique:

L'oeuvre de Paul Hankar mérite une grande attention car il est l'un des plus brillants créateurs de l'Art nouveau belge et une figure marquante de l'architecture en Europe à la fin du XIXème siècle.

De son père, tailleur de pierre, il retiendra le sens de l'économie dans l'emploi des formes comme dans l'utilisation même des matériaux. La pierre sera essentiellement utilisée là où sa place est indispensable. Les ferronneries, au dessin japonisant, sont remarquables et démontrent la grande virtuosité de P.Hankar dans cet art. Dans la façade de l'avenue Paul Dejaer, toutes les caractéristiques du style de Hankar sont présentes et exploitées avec une extrême finesse.
Devenu spécialiste de l'architecture domestique, il développera dans ce domaine deux typologies: celle de la maison particulière superposée à une boutique et celle de l'immeuble de rapport.

La façade, avenue Paul Dejaer, présente une devanture commerciale avec accès aux étages par une porte à droite.

La rareté des oeuvres conservées de l'architecte justifie l'intérêt de protéger les quelques réalisations subsistantes de ce maître de l'Art Nouveau.

Vu pour être annexé à l'arrêté du 28 -06- 2001

Le Ministre-Président du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, chargé des Pouvoirs locaux, de l'Aménagement du Territoire, des Monuments et des Sites, de la Rénovation Urbaine et de la Recherche Scientifique,

François-Xavier de DONNEA

Le Secrétaire d'Etat à la Région de Bruxelles-Capitale, chargé de l'Aménagement du Territoire, des Monuments et Sites et du Transport rémunéré des Personnes,

Willem DRAPS

25 -07- 2001

V.9511

BIJLAGE I BIJ HET BESLUIT VAN DE BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING TOT INSCHRIJVING OP DE BEWAARLIJST ALS MONUMENT DE VOORGEVEL EN DE BEDAKING VAN HET HUIS FORGE GELEGEN PAUL DEJAERLAAN 10 TE SINT-GILLIS.

Kadastrale gegevens: Kadaster van Sint-Gillis, 1ste afdeling, sectie B, 4de blad, perceel nr. 12 l

Beknopte beschrijving:

Architect Paul Hankar ontwierp dit gebouw in 1898 voor een zekere heer Forge. Deze had een woning besteld met winkelruimte op de benedenverdieping.
Op een perceel tussen aanpalende huizen ontwierp de architect een woning met drie bouwlagen onder een zadeldak met dakpannen. De afwisseling van banden in baksteen en hardsteen verlevendigen de gevel.

De benedenverdieping werd later opnieuw ingericht en is momenteel een café. Oorspronkelijk had dit gelijkvloers een mooie winkelpui met houten raamwerk in art-nouveaustijl tussen de nog aanwezige hardstenen stijlen.
De eerste verdieping wordt verlicht door drie vensters onder metalen latei en stenen imposten. Het middelste venster heeft een balkon. De ramen zijn nog origineel, met houten roedenverdeling ter hoogte van het bovenlicht.
De tweede verdieping heeft drie rechthoekige vensters en wordt bekroond met een reeks bakstenen boogfries en een gecementeerd hoofdgestel versierd met bedekte steigergaten en houten schoren onder een uitstekende kroonlijst. De twee balkons van de verdiepingen, met afnemende afmetingen, hebben een smeedijzeren borstwering in geometrische art-nouveaustijl, identiek aan de oorspronkelijke plannen.

Waarde van het goed volgens de maatstaven zoals bepaald krachtens artikel 2, 1° van de ordonnantie van 4 maart 1993 inzake het behoud van het onroerende erfgoed:

Historische en artistieke waarde:

Het oeuvre van Paul Hankar verdient grote aandacht omdat hij een van de briljantste ontwerpers is van de Belgische art-nouveaustijl. Bovendien was hij een markante figuur in de Europese architectuur van het einde van de 19de eeuw.

Van zijn vader, een steenhouwer, erfde hij de zin voor spaarzaamheid in het gebruik van vormen en in het gebruik van de materialen zelf. Hij gebruikt steen voornamelijk op plaatsen die dit vereisten. Zijn siersmeedwerk, waarin Japanse invloeden herkenbaar zijn, is opmerkelijk en tekenend voor de grote virtuositeit die P. Hankar in deze kunst aan de dag legde.
In de gevel van de Paul Dejaerlaan zijn alle kenmerken van Hankars stijl aanwezig en met een uitzonderlijke finesse toegepast.
Hankar specialiseerde zich in de woningarchitectuur en ontwikkelde op dat domein twee woningtypes : het type privé-woning boven een winkel en het type huurpand.

De gevel aan de Paul Dejaerlaan heeft op de begane grond een winkelpui met aan de rechterkant een deur die naar de verdiepingen leidt.
Het architecturale meesterschap van Hankar rechtvaardigt ten volle de vrijwaring van de zeldzame realisaties die er van hem nog bewaard zijn.

Gezien om te worden gevoegd bij het besluit van 28 -06- 2001

De Minister-Voorzitter van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Plaatselijke Besturen, Ruimtelijke ordening, Monumenten en Landschappen, Stadsvernieuwing en Wetenschappelijk Onderzoek,

François-Xavier de DONNEA

De Staatssecretaris bij het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest, belast met Ruimtelijke Ordening, Monumenten en Landschappen en Bezoldigd Vervoer van Personen,

Willem DRAPS

25 -07- 2001

V.9511